

**ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧИЙН
2020 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ**

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
УҮГ	Улсын үйлдвэрийн газар
ГЕГ	Гаалийн ерөнхий газар
НББ	Нягтлан бодох бүртгэл

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	13
3.Аудитын тайлан.....	14
3.1. Ерөнхий зүйл.....	14
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	14
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	15
3.4. Материаллаг байдал	15
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд	15
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	18
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл	19
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	19
Залруулсан алдаа.....	19
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил	20
Аудитын зөвлөмж.....	20
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд	20
4. Менежментийн захидал.....	21
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	24

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

САНГИЙН ЯАМНЫ ТӨРИЙН НАРИЙН
БИЧГИЙН ДАРГА С.НАРАНЦОГТ
ТАНАА

2021.02.25 № 07/582
танай _____-ны № _____-т

Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сангийн яамны 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх жилийн эцсийн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Сангийн яамны 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Сангийн яам 2020 онд үндсэн чиг үүргийн хүрээнд 13 зорилтын 127 арга хэмээ, стратегийн 8 бодлого баримт бичгийн хүрээнд 12 зорилтын 127 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгаснаас гүйцэтгэлийн биелэлт 95 хувьтай, үндсэн чиг үүргийн 6 арга хэмжээ хэрэгжээгүй бол Ковид-19 цар тахалтай холбоотойгоор 7 арга хэмжээ хойшлогдсон үнэлэх боломжгүй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсөв захирагч нь санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

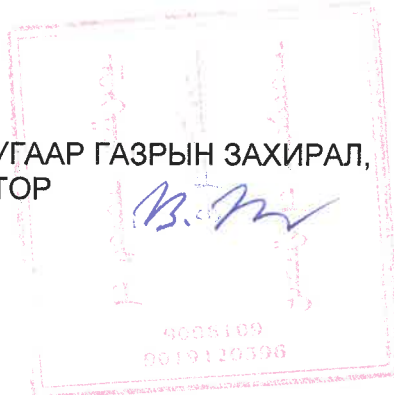
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой. Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	38,360,799,057.94	33,225,726,682.08
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	34,752,650,139.88	31,783,005,341.18
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	34,752,650,139.88	31,783,005,341.18
31210	Төгрөг	34,752,650,139.88	31,783,005,341.18
31211	Төрийн сангийн харилцах	34,752,650,139.88	31,783,005,341.18
33	АВЛАГА	172,068,368.77	331,735,001.68
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	164,549,935.31	56,144,925.84
33500	Бусад авлага	7,518,433.46	275,590,075.84
33510	Байгууллагаас авах авлага	7,245,834.72	275,319,043.31
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	272,598.74	271,032.53
34	УРЬДЧИЛГАА	658,968,639.21	242,216,681.14
34600	Урьдчилж гарсан зардал	658,968,639.21	242,216,681.14
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	687,318,889.08	868,769,658.08
35100	Түүхий эд материал	20,196,400.00	17,820,155.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	20,196,400.00	17,820,155.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	203,595,675.00	187,075,321.00
35400	Хангамжийн материал	416,146,814.08	631,044,182.08
35410	Бичиг хэргийн материал	16,370,700.00	17,956,380.00
35420	Аж ахуйн материал	368,521,161.68	558,100,625.68
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	11,171,100.00	31,984,100.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	8,147,859.00	11,067,083.00
35470	Бусад хангамжийн материал	11,935,993.40	11,935,993.40
35600	Мал амьтад	47,380,000.00	32,830,000.00
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	2,089,793,021.00	-
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/+Бусад	2,089,793,021.00	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	11,238,418,470.43	15,104,803,346.31
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	11,238,418,470.43	15,104,803,346.31
39200	Биет хөрөнгө	10,666,708,212.28	14,531,083,540.63
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	7,949,796,326.00	11,046,719,495.41
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-290,742,322.59	-435,534,625.71
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	616,700,000.00	690,100,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-212,608,172.93	-187,229,210.30
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	8,402,317,524.85	10,263,646,537.31
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-6,168,380,318.11	-7,203,968,454.55
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	913,124,698.04	967,766,485.39
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-548,942,826.98	-616,341,590.92
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	1,236,500.00	1,718,100.00
39217	Ном	4,206,804.00	4,206,804.00
39300	Биет бус хөрөнгө	571,710,258.15	573,719,805.68
39301	Программ хангамж	4,074,516,305.86	4,041,097,371.87
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,525,472,047.71	-3,490,917,826.19
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	22,666,000.00	23,540,260.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	49,599,217,528.37	48,330,530,028.39
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,861,096,863.55	1,092,615,297.44
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,861,096,863.55	1,092,615,297.44
41300	Өглөг	2,861,096,863.55	1,092,615,297.44
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	2,861,096,863.55	1,092,615,297.44
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	46,738,120,664.82	47,237,914,730.95
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	46,738,120,664.82	47,237,914,730.95
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	5,955,750,087.17	5,955,750,087.17
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	37,397,609,481.49	37,897,403,547.62
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	7,417,749,785.17	37,480,899,196.50
51220	Тайлант үеийн үр дүн	29,979,859,696.32	416,504,351.12
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	3,384,761,096.16	3,384,761,096.16
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	49,599,217,528.37	48,330,530,028.39

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	91,087,579,321.62	59,293,887,069.85
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	644,761,419.04	2,506,378,897.48
120	Нийтлэг татварын бус орлого	644,761,419.04	2,506,378,897.48
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	520,099,919.04	2,364,659,627.20
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	150,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	520,099,919.04	2,364,509,627.20
120009	Бусад орлого	124,661,500.00	141,719,270.28
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	90,442,817,902.58	56,787,508,172.37
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	90,442,817,902.58	54,571,738,032.32
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	13,675,858,030.00	13,603,525,383.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	31,974,842,991.00	10,907,279,500.00
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	44,792,116,881.58	30,060,933,149.32
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	2,215,770,140.05
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	2,215,770,140.05
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	61,037,212,270.17	46,784,252,466.94
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	61,037,212,270.17	46,784,252,466.94
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	58,223,842,240.66	43,272,965,819.78
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,518,040,180.93	3,535,042,910.15
210101	Үндсэн цалин	2,262,417,269.31	3,535,042,910.15
210102	Нэмэгдэл	179,670,911.62	-
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	75,952,000.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	322,197,301.76	452,561,284.78
210201	Тэтгэврийн даатгал	220,753,382.23	310,456,081.09
210202	Тэтгэмжийн даатгал	26,038,518.34	36,181,544.01
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	20,120,414.07	28,263,153.81
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,983,952.44	7,002,617.85
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	50,301,034.68	70,657,888.02
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	170,975,228.79	178,462,042.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	121,865,126.79	134,015,606.00
210302	Түлш, халаалт	33,107,719.00	28,775,454.00
210303	Цэвэр, бохир ус	10,137,983.00	9,806,582.00
210304	Байрны түрээс	5,864,400.00	5,864,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	272,871,252.94	164,268,131.48
210401	Бичиг хэрэг	73,973,754.00	39,763,390.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,937,900.00	30,090,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	33,044,764.14	46,448,426.48
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,348,050.00	875,400.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	133,566,784.80	47,090,915.00
2105	Нормативт зардал	762,100.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	762,100.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,905,767.00	18,933,060.01
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,251,500.00	3,789,010.00
210604	Урсгал засвар	14,654,267.00	15,144,050.01
2107	Томилолт, зочны зардал	108,232,935.00	57,319,646.00
210701	Гадаад албан томилолт	745,600.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	52,426,600.00	33,865,802.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	55,060,735.00	23,453,844.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	48,418,852,763.69	34,430,306,581.43
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	47,798,759,336.43	34,174,046,662.89
210803	Даатгалын үйлчилгээ	5,981,641.80	6,145,426.70
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	551,364.00	558,428.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	88,000.00	66,000.00

Сангийн яамны 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудит

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	613,345,581.46	249,343,063.84
210807	Газрын төлбөр	126,840.00	147,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,393,004,710.55	4,436,072,163.93
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,606,671,252.35	2,764,815,276.99
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	4,786,333,458.20	1,671,256,886.94
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,813,370,029.51	3,511,286,647.16
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	796,209,362.35	273,446,139.91
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	796,209,362.35	273,446,139.91
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	300,330,256.00	539,199,881.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	251,794,672.00	474,765,958.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,980,300.00	39,332,560.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	29,555,284.00	25,101,363.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,716,830,411.16	2,698,640,626.25
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,315,569,391.20	2,642,495,700.41
213304	Хөрөнгийн	398,248,619.96	-
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,012,400.00	56,144,925.84
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	30,050,367,051.45	12,509,634,602.91
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	70,507,355.13	12,093,130,251.79
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	46,938,826.95	133,526,012.79
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	23,568,528.18	35,920,000.00
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалтай хөрөнгийн зардал	-	11,923,684,239.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	29,979,859,696.32	416,504,351.12

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	94,260,267,436.77	57,205,799,160.47
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,787,480,648.88	288,808,267.79
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,787,480,648.88	288,808,267.79
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	973,500.00	150,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	973,500.00	150,000.00
120009	Бусад орлого	2,786,507,148.88	288,658,267.79
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	91,472,786,787.89	56,916,990,892.68
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	90,442,817,902.58	54,571,738,032.32
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	13,675,858,030.00	13,603,525,383.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	31,974,842,991.00	10,907,279,500.00
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	44,792,116,881.58	30,060,933,149.32
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,029,968,885.31	2,345,252,860.36
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	199,342,280.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	2,215,770,140.05
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	824,978,605.31	101,260,220.31
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,648,000.00	28,222,500.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	13,996,592,745.02	15,750,249,532.85
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	13,996,592,745.02	15,750,249,532.85
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	11,019,836,558.20	12,182,801,889.85
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,519,694,954.47	3,528,985,899.53
210101	Үндсэн цалин	1,468,877,638.00	1,944,724,630.97
210102	Нэмэгдэл	788,714,386.26	1,126,991,415.98
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	255,384,130.66	269,274,000.00
210104	Урамшуулал	6,718,799.55	187,995,852.58
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	319,617,503.47	458,618,295.40
210201	Тэтгэврийн даатгал	294,617,503.47	424,319,015.09
210202	Тэтгэмжийн даатгал	25,000,000.00	34,299,280.31
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	170,975,228.79	178,462,042.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	121,865,126.79	135,193,168.68
210302	Түлш, халаалт	33,107,719.00	27,597,891.32
210303	Цэвэр, бохир ус	10,137,983.00	9,806,582.00
210304	Байрны түрээс	5,864,400.00	5,864,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	146,736,534.14	147,894,087.48
210401	Бичиг хэрэг	46,435,924.00	29,721,780.00
210402	Тээвэр, шатахуун	30,952,300.00	32,800,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	38,139,684.14	47,291,526.48
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	31,208,626.00	38,080,781.00
2105	Нормативт зардал	927,100.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	927,100.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	880,536,291.00	72,581,141.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	35,999,941.00	54,237,091.00
210604	Урсгал засвар	844,536,350.00	18,344,050.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	103,209,254.00	73,083,746.00
210702	Дотоод албан томиллолт	29,229,700.00	49,415,902.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	73,979,554.00	23,667,844.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,802,429,745.77	4,933,275,842.45
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,912,154,363.87	4,741,901,000.45
210803	Даатгалын үйлчилгээ	5,112,954.00	5,946,944.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	551,364.00	558,428.00

Сангийн яамны 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудит

210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	88,000.00	66,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	884,396,223.90	184,656,470.00
210807	Газрын төлбөр	126,840.00	147,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,075,709,946.56	2,789,900,835.99
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,049,615,446.56	2,789,900,835.99
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	26,094,500.00	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,976,756,186.82	3,567,447,643.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	796,209,362.35	273,446,139.91
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	796,209,362.35	273,446,139.91
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	299,166,478.00	539,215,951.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	250,186,694.00	474,527,728.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,980,300.00	39,332,560.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	29,999,484.00	25,355,663.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,881,380,346.47	2,754,785,552.09
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,398,859,106.20	2,698,640,626.25
213304	Хөрөнгийн	398,248,619.96	-
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	84,272,620.31	56,144,925.84
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	80,263,674,691.75	41,455,549,627.62
IV	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)	-	-
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	45,511,024,551.87	44,425,194,426.32
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	45,511,024,551.87	44,425,194,426.32
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	45,511,024,551.87	44,425,194,426.32
220001	Барилга байгууламж	44,393,868,261.62	44,192,830,823.32
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	1,117,156,290.25	232,363,603.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	45,511,024,551.87	44,425,194,426.32
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-	-
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	34,752,650,139.88	-2,969,644,798.70
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	34,752,650,139.88
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	34,752,650,139.88	31,783,005,341.18

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцоон нийт дүн
1	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,952,641,607.17	3,384,761,096.16	7,417,749,785.17	16,755,152,488.50
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,952,641,607.17	3,384,761,096.16	7,417,749,785.17	16,755,152,488.50
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-	-	-	-
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	3,108,480.00	-	-	3,108,480.00
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
7	Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-	-
8	Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	29,979,859,696.32	29,979,859,696.32
10	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	5,955,750,087.17	3,384,761,096.16	37,397,609,481.49	46,738,120,664.82
11	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	83,289,715.01	83,289,715.01
12	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	5,955,750,087.17	3,384,761,096.16	37,480,899,196.50	46,821,410,379.83
13	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-	-	-	-
14	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	-	-	-	-
15	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
16	Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-	-
17	Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-
18	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	416,504,351.12	416,504,351.12
19	2020 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	5,955,750,087.17	3,384,761,096.16	37,897,403,547.62	47,237,914,730.95

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	17,253,829,500.00	10,905,034,756.75	6,348,794,743.25	63.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	17,253,829,500.00	10,905,034,756.75	6,348,794,743.25	63.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	14,100,215,100.00	10,092,448,735.84	4,007,766,364.16	71.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	4,788,638,100.00	3,488,464,505.69	1,300,173,594.31	72.8
210101	Үндсэн цалин	2,951,650,200.00	1,904,203,237.13	1,047,446,962.87	64.5
210102	Нэмэгдэл	1,319,715,500.00	1,126,991,415.98	192,724,084.02	85.4
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	269,274,000.00	269,274,000.00	-	100.0
210104	Урамшуулал	247,998,400.00	187,995,852.58	60,002,547.42	75.8
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	-	-	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	646,466,100.00	458,618,295.40	187,847,804.60	70.9
210201	Тэтгэврийн даатгал	454,920,600.00	424,319,015.09	30,601,584.91	93.3
210202	Тэтгэмжийн даатгал	47,886,400.00	34,299,280.31	13,587,119.69	71.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	38,309,100.00	-	38,309,100.00	-
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	9,577,300.00	-	9,577,300.00	-
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	95,772,700.00	-	95,772,700.00	-
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	193,000,100.00	174,056,636.09	18,943,463.91	90.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	149,010,200.00	130,787,762.77	18,222,437.23	87.8
210302	Түлш, халаалт	27,600,000.00	27,597,891.32	2,108.68	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	10,500,000.00	9,806,582.00	693,418.00	93.4
210304	Байрны түрээс	5,889,900.00	5,864,400.00	25,500.00	99.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	158,699,300.00	148,004,087.48	10,695,212.52	93.3
210401	Бичиг хэрэг	35,698,900.00	29,721,780.00	5,977,120.00	83.3
210402	Тээвэр, шатахуун	33,651,000.00	32,800,000.00	851,000.00	97.5
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	49,349,400.00	47,401,526.48	1,947,873.52	96.1
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	40,000,000.00	38,080,781.00	1,919,219.00	95.2
2105	Нормативт зардал	885,700.00	-	885,700.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	885,700.00	-	885,700.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	191,954,900.00	153,022,648.00	38,932,252.00	79.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	170,049,900.00	134,678,598.00	35,371,302.00	79.2
210604	Урсгал засвар	21,905,000.00	18,344,050.00	3,560,950.00	83.7
2107	Томилолт, зочны зардал	87,190,700.00	59,078,646.00	28,112,054.00	67.8
210702	Дотоод албан томилолт	52,102,500.00	35,410,802.00	16,691,698.00	68.0
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	35,088,200.00	23,667,844.00	11,420,356.00	67.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,464,058,200.00	5,072,918,642.45	1,391,139,557.55	78.5
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,289,875,100.00	4,810,747,800.45	479,127,299.55	90.9
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,000,000.00	5,946,944.00	53,056.00	99.1
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	726,800.00	558,428.00	168,372.00	76.8
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	122,000.00	66,000.00	56,000.00	54.1
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,167,094,300.00	255,397,470.00	911,696,830.00	21.9
210807	Газрын төлбөр	240,000.00	202,000.00	38,000.00	84.2

Сангийн яамны 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудит

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,569,322,000.00	538,285,274.73	1,031,036,725.27	34.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,569,322,000.00	538,285,274.73	1,031,036,725.27	34.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,153,614,400.00	812,586,020.91	2,341,028,379.09	25.8
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	2,593,539,400.00	273,446,139.91	2,320,093,260.09	10.5
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	2,593,539,400.00	273,446,139.91	2,320,093,260.09	10.5
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	560,075,000.00	539,139,881.00	20,935,119.00	96.3
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	490,075,000.00	474,515,958.00	15,559,042.00	96.8
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	40,000,000.00	39,332,560.00	667,440.00	98.3
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	30,000,000.00	25,291,363.00	4,708,637.00	84.3
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-	-	-
220001	Барилга байгууламж	-	-	-	-
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	17,253,829,500.00	10,905,034,756.75	6,348,794,743.25	63.2
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	17,253,829,500.00	10,904,884,756.75	6,348,944,743.25	63.2
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	17,253,829,500.00	10,904,884,756.75	6,348,944,743.25	63.2
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	-	150,000.00	-150,000.00	
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	150,000.00	-150,000.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-			-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-			-
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	335	335	335	
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	1	
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	1	
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	167	167	167	
620001	Удирдах ажилтан	16	16	16	
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	151	151	151	
620003	Үйлчлэх ажилтан	-	-	-	
620004	Гэрээт ажилтан	-	-	-	

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		2,345,252,860.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		2,345,252,860.36
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		2,289,107,934.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		37,970,944.47
210101	Үндсэн цалин		37,970,944.47
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		2,251,136,990.05
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		2,251,136,990.05
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		56,144,925.84
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг		56,144,925.84
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		2,345,252,860.36
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		2,345,252,860.36
131103	ЗГНХ, ЗДН Хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		2,215,770,140.05
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		101,260,220.31
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		28,222,500.00

3.Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Сангийн яамны 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг Сангийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга С.Наранцогт танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд төсвийн төлөвлөлтийг бодитой, үндэслэлтэй төлөвлөх, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, тооллого, хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай зарцуулах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 25-наас 2021 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд Үндэсний аудитын газрын ахлах аудитор П.Чанцалдулам хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Сангийн яамны 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Үндэсний аудитын газарт 2021 оны 01 сарын 18-ны өдрийн 11-2/160 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Сангийн яамны үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Санхүү, төсвийн удирдлагын чадавхыг бэхжүүлж, бүтэц, үйл ажиллагааг өөрчлөн сайжруулах;
- Санхүүгийн салбарын зохицуулалт, бүтцийн өөрчлөлтийн бодлого явуулах;
- Улс орны хөгжлийн ерөнхий чиг хандлага, стратегитай уялдуулсан санхүү, төсөв, татвар, гааль, хөрөнгө оруулалт, даатгалын бодлого, удирдлага, зохицуулалтаар хангах;
- Гадаадын санхүүжилттэй төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтийг зохион байгуулах, зохицуулалтаар хангах, боловсронгуй болгох, хэрэгжилтэд нэгдсэн хяналт тавих, гадаад, дотоод өрийн удирдлагыг бэхжүүлэх, хяналтыг чангатгаж үр нөлөөг дээшлүүлэх;
- Нягтлан бодох бүртгэл, аудитын бодлого, удирдлагаар хангах;
- Төрийн сангийн үйл ажиллагааг удирдлагаар хангах;
- Санхүүгийн дотоод хяналтын бодлого, удирдлагаар хангах;
- Засгийн газрын худалдан авах ажиллагааны бодлого, удирдлага, хяналт зохицуулалтыг сайжруулах;
- Яамны хэмжээнд удирдлагын үр ашигтай арга барил, туршлага нэвтрүүлэх, төлөвлөх, тайлагнах, хариуцлага тооцох тогтолцоог хөгжүүлэх замаар төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг хангах, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх;
- Улс орны санхүү, төсвийн аюулгүй байдлыг хангах бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай зөвлөгөө, үйлчилгээгээр хангах, сайд, Засгийн газрын танхимд үйл ажиллагаагаа үр нөлөөтэй, үр ашигтай явуулахад бүх талын дэмжлэг үзүүлэх;
- Засгийн газрын тэргүүлэх чиглэл, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан санхүүгийн салбарын бодлогын арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд бусад яам, газруудын үйл ажиллагааны уялдааг хангах, санхүүгийн төлөвлөлт, зохицуулалтад шаардлагатай зөвлөгөө, үйлчилгээг мэргэшлийн өндөр түвшинд үзүүлэх.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд томоохон өөрчлөлт ороогүй байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Сангийн яам нь санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Сангийн яамны Санхүүгийн хяналт, эрсдэлийн удирдлагын газрын 2020 оны төлөвлөгөөнд нийт 41 ажил тусгагдсанаас 34 ажил бүрэн хэрэгжиж, ковид-19 цар тахлаас шалтгаалан Монгол улсад бүх нийтийн хөл хорионы онц байдал зарласан, мөн Засгийн газраас гаргасан тогтоол шийдвэрийн дагуу төлөвлөгөөт бус шалгалтууд хийсэнтэй холбоотойгоор төлөвлөгөөнд тусгасан 7 ажил хэрэгжээгүй, үнэлэх боломжгүй байна.

Дотоод аудит, хяналт шинжилгээ үнэлгээний хэлтэс болон Санхүүгийн хяналт шалгалтын хэлтсээс Сангийн яамны 2020 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийгээгүй байна.

Сангийн яамны дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

3.4. Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайланг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын дүн 60,756,948.8 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 911,354.2 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон, гүйцэтгэлийн үе шатанд өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд

Сангийн яамны 2020 оны санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,268,687.5 мянган төгрөгөөр буюу 2.5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	34,752,650.1	31,783,005.3	-2,969,644.8
Авлага	172,068.4	331,735.0	159,666.6
Урьдчилж гарсан зардал	658,968.6	242,216.7	-416,751.9
Бараа материал	687,318.9	868,769.6	181,450.7
Нөөцийн бараа	2089,793.0	-	-2,089,793.0
Үндсэн хөрөнгө	21,984,564.2	27,038,795.1	5,054,230.9
Хуримтлагдсан элэгдэл	-10,746,145.7	-11,933,991.7	-1,187,846.0
Нийт хөрөнгө	49,599,217.5	48,330,530.0	-1,268,687.5
Өр төлбөр	2,861,096.8	1,092,615.3	-1,768,481.6
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	46,738,120.6	47,237,914.7	499,794.1
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	49,599,217.5	48,330,530.0	-1,268,687.5

Өмнөх оны үзүүлэлтээс мөнгөн хөрөнгө, авлага, урьдчилж гарсан зардал, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөрийн дансанд материаллаг өөрчлөлт гарсан байна. Тухайлбал:

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 31,783,005.3 мянган төгрөг болж 2,969,644.8 мянган төгрөгөөр өмнөх оноос буурсан байна.

Тайлант онд Сангийн яамны барьцаа хөрөнгийн данс буурсан нь 14,131,897.7 мянган төгрөгийн барьцаа чөлөөлөлтөөр хасагдаж, Засгийн газрын 2020 оны “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 253 дугаар тогтоолын дагуу хэрэгжиж дуусаагүй хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг байршуулах тухай шийдвэр гарснаас Гаалийн ерөнхий газар, Татварын ерөнхий газар, Хөгжлийн хөтөч дэд бүтэц төслийн нийт 10,907,279.5 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын санхүүжилт, мөн гүйцэтгэгч 11 аж ахуйн нэгж байгууллагын барьцааны баталгаа 254,973.4 мянган төгрөг, нийт 11,162,252.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнээс голлон нөлөөлсөн байна.

Засгийн газрын тогтоолоор хэрэгжээгүй хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг зардлаар зөвшөөрч, мөнгөн хөрөнгөд татаж үлдэгдлээр тайлагнасан нь тухайн жилийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын зардал буруу илэрхийлэгдэх, хөрөнгө оруулалтын ажил дуусахгүй байх, үр өгөөж буурах, Төсвийн тухай хууль хэрэгжихгүй байх сөрөг үр дагавартай байна.

Авлага дансны үлдэгдэл 331,735.0 мянган төгрөг болж 159,666.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант хугацаанд мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, саарал жагсаалтаас гаргах ФАТФ-ын үнэлгээний ажлын хэсгийн төлөөлөгчдийг Монгол Улсад авч ирэх МИАТ ХК-ийн тусгай нислэгийн санхүүжилтийн зөрүү 268,048.2 мянган төгрөгийн авлагаас голлон шалтгаалжээ.

Авлага дансны үлдэгдэлд гадаад томилолтын тийзийн үнэ 1,198.5 мянган төгрөг, МИАТ ХК-аас авах тусгай нислэгийн тийзийн үнийн зөрүү 268,048.2 мянган төгрөг, нэмэлт санхүүжилтийн дансны үлдэгдлийг татан төвлөрүүлсэн 56,144.9 мянган төгрөг нийт 325,391.6 мянган төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулан тайлагнасан байна.

Мөн гадаад хэвлэл захиалгын төлбөр 4,814.9 мянган төгрөг, татан буугдсан Сэргээн босголт банкнаас авах он удаан жил болсон харилцах дансны үлдэгдэл 1,257.5 мянган төгрөг, ажилчдаас авах цалингийн авлага 271.0 мянган төгрөг бүртгэлтэй, тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байгаад анхаарал хандуулбал зүйтэй байна.

Урьдчилж гарсан зардал дансны үлдэгдэл 242,216.7 мянган төгрөг болж, 416,751.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны үлдэгдлийг зардлаар зөвшөөрч бүртгэсэнтэй холбоотой боловч тайлант жилийн эцэст 2021 онд төлөх Төрийн сангийн Фрийбаланс программ, экспортын бүтээгдэхүүний үнийн мэдээлэл авах 3 программ, санхүүгийн Acolous программ, хэвлэл захиалгын төлбөр зэрэгт нийт 242,216.7 мянган төгрөгийн төлбөрийг урьдчилан төлж, тайлагнасан байна.

Энэ нь тухай жилийн Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлээгүй, Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3-т “Төсвийг нэг жилээр баталж, тайлагнах бөгөөд батлагдсан төсвийг сар, улирлаар хуваарилан, хэрэгжилтийг зохион байгуулна”, санхүүгийн тайлангийн Хэмжилт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байх сөрөг үр дагавартай байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 868,769.6 мянган төгрөг болж 181,450.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь тус яамны хэвийн үйл ажиллагааг хангахад зориулж төсвийн хөрөнгөөр 315,726.5 мянган төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгө худалдан авснаас голлон нөлөөлсөн.

Бараа материалын дансанд 11,320.1 мянган төгрөгийн 2,079 ширхэг Нягтлан бодох бүртгэлийн тэргүүний ажилтан тэмдэг, 7,171.2 мянган төгрөгийн 1,494 ширхэг санхүү банкны тэргүүний ажилтан тэмдэг, 6,398.0 мянган төгрөгийн 914 ширхэг Сангийн яамны

хүндэт тэмдэг, 160,960.0 мянган төгрөгийн 1,238 ширхэг Монголбанк Сангийн яам дурсгалын мөнгөн тэмдэг, 13,605.0 мянган төгрөгийн 1,485 боодол бичгийн цаас, 2,217.6 мянган төгрөгийн 1,386 ширхэг цаасан тор, 1,088.7 мянган төгрөгийн 382 ширхэг яамны логотой тор зэрэг бараа материалын нөөц байна.

Нөөцийн бараа данс үлдэгдэлгүй тайлагнагдсан нь бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй яамны барилгын 3 жил, он дамжин хэрэгжсэн их засварын зардал 2,965,340.7 мянган төгрөгийг капиталжуулан үндсэн хөрөнгөд шилжүүлэн бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 27,038,795.0 мянган төгрөг болж, 5,054,230.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 232,363.6 мянган төгрөг, гадаад зээлийн төсөл хөтөлбөрөөс үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 1,942,508.3 мянган төгрөг, ТӨБЗГ-ын холбогдох тушаал шийдвэрээр 160,074.3 мянган төгрөг, татан буугдсан байгууллагаас шилжүүлэн авсан 302,467.5 мянган төгрөг, бусад эргэлтийн хөрөнгөөс шилжүүлэн бүртгэсэн 3,096,923.2 мянган төгрөг, нийт 5,734,336.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, ТӨБЗГ-ын холбогдох тушаал шийдвэрүүдээр 363,068.8 мянган төгрөгийн хөрөнгө акталж, бусад байгууллага болон бараа материалын дансанд шилжүүлэн бүртгэсэн 317,037.2 мянган төгрөг, нийт 680,106.0 мянган төгрөгөөр хасагдсан зэргээс шалтгаалсан байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 1,092,615.3 мянган төгрөг болж, 1,768,481.5 мянган төгрөгөөр буурсан нь 2,299,083.2 мянган төгрөгийн барьцаа хөрөнгийг чөлөөлснөөс буурч, тайлант онд 7 төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хэрэгжүүлж буй төслүүдийн монгол талын хөрөнгө болох 30,060,933.1 мянган төгрөгийн санхүүжилтээс барьцаа хөрөнгийн дансанд суутгасан гүйцэтгэгч 7 аж, ахуйн нэгж байгууллагатай холбоотой 254,973.4 мянган төгрөг, Засгийн газрын нөөц санд төлөх 268,048.2 мянган төгрөгийн МИАТ ХК-ийн тусгай нислэгийн тийзний үнийн зөрүү, ГЕГ-ын гүйцэтгэгчээс суутгасан 7,580.3 мянган төгрөгийн Улсын төсөвт төлөх алданги зэрэг нийт 530,601.9 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэнээс нөлөөлсөн байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэлд 2019-2020 онуудын 816,986.8 мянган төгрөгийн барьцаа хөрөнгө байгаа бөгөөд нийт өр төлбөрийн 74.8 хувийг эзэлж байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 47,237,914.7 мянган төгрөг болж 499,794.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн 416,504.3 мянган төгрөг, өмнөх оны үр дүнд залруулсан 83,289.8 мянган төгрөг зэргээр нэмэгдсэн байна.

Сангийн яамны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаарх нийт орлого өмнөх оноос 31,745,399.5 мянган төгрөгөөр буюу 34.8 хувиар буурсан байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлого 31,793,692.2 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан хөрөнгийн санхүүжилт 14,731,183.7 мянган төгрөг, хөрөнгийн төвлөрүүлэх шилжүүлэг 21,067,563.5 мянган төгрөгөөр тус тус буурсан бол тайлант онд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого 1,844,409.7 мянган төгрөг, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 2,215,770.1 мянган төгрөгөөр тус тус өсөж тайлагнагджээ.

Нийт зардал өмнөх оноос 2,230,336.9 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Тухайлбал: бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж 13,988,546.2 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардал 1,956,932.5 мянган төгрөг, засгийн газрын гадаад шилжүүлэг 522,763.2 мянган төгрөгөөр тус тус буурч, цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал 1,017,002.7 мянган төгрөг, ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал 222,971.3 мянган төгрөг, хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалтай хөрөнгийн зардал 11,923,684.2 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн орлого зардал өмнөх оноос буурсан нь Ковид-19 цар тахлаас шалтгаалан Засгийн газрын шийдвэрээр бүх нийтийг хамарсан хөл хорионы

дэглэм тогтоосноос тайлант онд хэрэгжүүлэхээр тусгасан хөтөлбөр, арга хэмжээ хангалтгүй хэрэгжсэнтэй холбоотой байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус яамны 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр болон нийт зарлагыг 16,939,893.6 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 313,935.9 мянган төгрөгөөр төсвийн төслийг нэмэгдүүлж, 17,253,829.5 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн төсөлд төсөвлөсөн дүнгээс материаллаг өөрчлөлт гарсан зардлын үзүүлэлтийг дурдвал цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал 1,565,273.2 мянган төгрөг, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл 211,311.9 мянган төгрөг, ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж урамшуулал 361,100.0 мянган төгрөг, тэтгэвэрт гаргахад олгох нэг удаагийн тэтгэмж 40,000.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн бол бараа үйлчилгээний бусад зардал 1,555,810.1 мянган төгрөг, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 284,999.9 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж 111,603.8 мянган төгрөг, томилолт 50,650.6 мянган төгрөгөөр тус тус буурч батлагдсан байна.

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 2 хөтөлбөрийн 19 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 17,253,829.5 мянган төгрөгийн төсөв батлагдаж, улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 13,603,525.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 10,905,034.7 мянган төгрөгийг зарцуулж, 2,698,490.7 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 10,905,034.7 мянган төгрөг буюу 63.2 хувь, зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 6,348,794.7 мянган төгрөг байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийг дутуу зарцуулсан нь 1 хөтөлбөрийн сургалт семинарын арга хэмжээ 111,931.1 мянган төгрөг, Олон Улсын байгууллагын гишүүнчлэлийн хураамж 2,316,985.5 мянган төгрөг, төсөл арга хэмжээний бэлтгэл хангах зардал 685,865.9 мянган төгрөг, хөтөлбөрт суурилсан төсвийн төсөл арга хэмжээ 216,748.0 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулагдсантай холбоотой байна.

Батлагдсан төсвөөс 6,348,794.7 мянган төгрөгөөр дутуу гүйцэтгэлтэй байгаа нь дараах голлох шалтгаантай байна. Тухайлбал:

- Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал 1,300,173.6 мянган төгрөг;
- Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл 187,847.8 мянган төгрөг;
- Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж 1,391,139.5 мянган төгрөг;
- Бараа үйлчилгээний бусад зардал 1,031,036.7 мянган төгрөг;
- Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг 2,320,093.3 мянган төгрөгөөр тус тус зарцуулалт гараагүйтэй холбоотой байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “Нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Засгийн газрын нөөц сангаас Засгийн газрын тогтоолоор 2,215,770.1 мянган төгрөг, дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 101,260.2 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 28,222.5 мянган төгрөг, нийт 2,345,252.8 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс Засгийн газрын тогтоолоор зарцуулсан 2,215,770.1 мянган төгрөг, мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх сургалтад 26,298.7 мянган төгрөг, туслах малчны өвөлжилтийн бэлтгэл ажилд 7,614.0 мянган төгрөг, цахим архив бүрдүүлэх гэрээт ажиллагсдын цалинд 39,425.1 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулж, үлдэгдэл 56,144.9 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлжээ.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 195 мэдээллээс 152 мэдээллийг хугацаандаа, 40 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, үйлчилгээ болон цалингийн зардлаас бусад орлого, зарлагын 59 ажил гүйлгээг огт мэдээлээгүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 194,420.7 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмжийн хэрэгжилт 95.0 хувьтай байна

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 8,726,511.2 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илрүүлснээс 8,324,075.4 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 1 албан шаардлага хүргүүлж, 402,435.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 5 зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

1. Төсөл хөтөлбөрөөс хүлээн авсан машин тоног төхөөрөмж, программ хангамжийг 106,556.1 мянган төгрөгөөр илүү дүнгээр орлогод авч, үнэ төлбөргүй орлогоор хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн;
2. Тайлант онд машин тоног төхөөрөмжийн элэгдлийн зардлыг 1,006,180.0 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэсэн;
3. Тавилга эд хогшил, программ хангамжийн элэгдлийн зардлыг тайланд онд 3,948.6 мянган төгрөгөөр илүү бүртгэсэн;
4. Өмнөх онд үүссэн байгууллагад төлөх барьцаа хөрөнгийн 83,289.7 мянган төгрөгийн өглөгийг чөлөөлж, барилга дансыг капиталжуулан бүртгэхдээ тайлант хугацааны орлого, зардлаар хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан;

5. Тайлант хугацаанд бичсэн дансны буруу бичилтийг залруулснаас бичиг хэргийн зардал 326.2 мянган төгрөг, аж ахуйн материал худалдан авах зардал 60.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого 253.4 мянган төгрөг, үндсэн хөрөнгийн гарз 522.0 мянган төгрөг, тайлант оны үр дүн 1,192,077.2 мянган төгрөгөөр тус тус буурч залруулсан;
6. Бусад эргэлтийн хөрөнгөд бүртгэсэн яамны барилгын засварын зардлыг барилга байгууламж дансанд капиталжуулахдаа дансны бичилтийг буруу хийснээс үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз 2,965,340.7 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 2,965,430.7 мянган төгрөг, нийт 5,930,861.4 мянган төгрөгөөр тус тус илүү бүртгэсэн байсныг тус тус санхүүгийн тайланд залруулга хийлгэв.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 1 албан шаардлага хүргүүлээ. Үүнд:

1. Шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 192 мэдээлэл байршуулснаас 40 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, үйлчилгээ болон цалингийн зардлаас бусад орлого, зарлагын нийт 59 ажил гүйлгээг огт мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-т “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ”, 6.4.5-д “Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр мэдээлэх”, санхүүгийн тайлангийн Иж бүрэн байх “Аж ахуйн нэгж, байгууллага тайлант хугацаанд гарсан бүх ажил гүйлгээ, үлдэгдэл буюу үйл явдал, нөхцөл байдлуудаас бүртгээгүй, нэмж тодруулаагүй, орхигдуулсан зүйлсгүй байх”, Үнэн зөв байдал “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайланд тусгасан ажил гүйлгээ, үлдэгдэл нь тооцооллын алдаагүй, зөв хураангуйлж бүртгэсэн болон түүнийг зохицуулж буй хууль тогтоомжуудтай нийцэж байх” батламж мэдэгдэлтэй тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлсэн.

Аудитын зөвлөмж

Аудитаар илэрсэн 402,435.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 5 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд

Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тушаалыг баримтлан тайлант онд татан буугдсан Бичил санхүүгийн хөгжлийн сангаас 302,467.5 мянган төгрөг, 4 төсөл хөтөлбөрөөс 1,942,508.3 мянган төгрөг, нийт 2,244,975.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн хандиваар хүлээн авсан байна.

4. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Балансын данстай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Бараа материалын эцсийн үлдэгдлийг тооллогоор баталгаажуулсан дүн рүү хөөн шалгаж, тулган баталгаажуулахад бэлэн бүтээгдэхүүн 902.1 мянган төгрөг, аж ахуй материал 117.0 мянган төгрөгөөр тус тус тооллогын дүнгээс зөрүүтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д “Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах”; Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлийн 73.2-т “Байгууллагын нягтлан бодогч нь үндсэн хөрөнгө, бараа материал, үнэ бүхий зүйлийн тооллогоор бэлэн байсан үлдэгдэл, гарсан зөрүүг тооллогын акт материал батлагдсанаас хойш 5 хоногийн дотор нягтлан бодох бүртгэлд тусгаж дансны үлдэгдлийг тулган шалгана”, санхүүгийн тайлангийн Үнэн зөв байдал батламж мэдэгдэлтэй тус тус нийцэхгүй байна.

1.2. Эрсдэл:

Бүртгэлээр тавих хяналт сул, хөрөнгө дутагдах;

1.3. Өгсөн зөвлөмж:

Хөрөнгийн тооллогыг бодитой хийж, үнэн зөв баримтжуулан үр дүнг нэгтгэх;

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

2.Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Бэлэг дурсгалын зүйлсийг нэгжийн үнэ 187.5-550.0 мянган төгрөгийн хооронд худалдан авч бэлтгэсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Засгийн газрын 1999 оны 198 дугаар тогтоолоор баталсан "Бэлэг дурсгалын зүйл гардуулах, хүлээн авах, тайлагнах, зарцуулах журам"-ын 2.3 хэсэгт заасан заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

2.2. Эрсдэл:

Засгийн газрын тогтоол хэрэгжихгүй байх, төсөвт зардал хэтрэх;

2.3. Өгсөн зөвлөмж:

Бэлэг дурсгалын зүйл гардуулахад зарцуулах үнийн хязгаарыг холбогдох журамд нийцүүлэн мөрдөж ажиллах;

2.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

3. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл

3.1. Илрүүлэлт:

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг зөвхөн эдийн засгийн ангиллаар гаргаж ирүүлсэн бөгөөд Төсвийн тухай хууль, Сангийн сайдын баталсан маягт аргачлалын дагуу хөтөлбөр, арга хэмжээний төсөв, гүйцэтгэлийн биелэлт, хүрсэн үр дүн түүний танилцуулга, санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилтийн тайлангийн танилцуулгыг хуулиар заасан хугацаанд иж бүрэн хийж ирүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйл 54.5-д “Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна”; 54.5.1-д “Тухайн жилийн төсвийн орлого, зарлагын гүйцэтгэл /нийт дүнгээр, хөтөлбөрөөр, төсвийн захирагчаар, хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээ бүрээр/”; 54.5.3-д “Тухайн жил худалдан авсан бараа, ажил, үйлчилгээний гүйцэтгэл; 54.5.4-д хөтөлбөр, арга хэмжээнд зарцуулсан төсөв, хүрсэн үр дүн, түүний танилцуулга /хөтөлбөрийн гүйцэтгэлийн биелэлт, бодлогын зорилтын хэрэгжилт, түүний үр нөлөөнд хийсэн дүгнэлт, хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний биелэлт, тасарсан бол шалтгаан/; 54.5.5-д “Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, түүний танилцуулга”; Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар батлах журмын 2 дугаар хавсралт; Сангийн сайдын 2012 оны 76 дугаар тушаалаар баталсан Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан боловсруулах журмын 1 дүгээр хавсралт 1.4-д “Төсвийн эрх захирагч нь төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тайлант оны төсвийн хэтрэлт, хэмнэлт түүнд нөлөөлсөн хүчин зүйлийн талаарх дэлгэрэнгүй тайлбар танилцуулга хавсаргана”, 2.3-д “Төсвийн байгууллага нь төсвийн гүйцэтгэлийн тохируулгыг Төсвийн гүйцэтгэлийн тохируулгын 1 а маягтын дагуу гарган төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн хамт дээд шатны төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлнэ” гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

3.2. Эрсдэл:

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг батлагдсан маягтын дагуу боловсруулаагүй байх, хөтөлбөр арга хэмжээг үнэлэх боломжгүй байх;

3.3. Өгсөн зөвлөмж:

1. Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь заалтын дагуу төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсгийг иж бүрэн гаргаж хэвших;

2. Төсвийн тухай хууль, Сангийн сайдын тушаалуудаар батлагдсан журмуудын дагуу санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангуудад тодруулга, танилцуулга тайлбар бэлтгэж жилийн санхүүгийн тайлантай хамт ирүүлж байх;

3.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

4. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл

4.1. Илрүүлэлт:

Монгол Улсын 2020 төсвийн хуулиар Сангийн яаманд хөрөнгө оруулалтын зардал батлагдаагүй боловч Татварын ерөнхий газрын урсгал зардлаас 2020 оны 9 дүгээр сард худалдан авсан 159,200.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй тоёота Гранвиа автомашиныг ТӨБЗГ-ын 2020 оны А/1/1612 тоот албан бичгээр балансаас балансад шилжүүлэн авсан.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-т “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 24 дүгээр зүйлийн 24.6-д “Төсөв захирагчийн үйл ажиллагаа, хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний урсгал болон хөрөнгийн зардлыг төлөвлөх, гүйцэтгэлийн хяналт хийхдээ холбогдох норм, норматив, батлагдсан стандарт, зураг

төсвийг үндэслэнэ”, 27 дугаар зүйлийн 27.1-т “Төсвийн төслийг боловсруулахад Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан шаардлагаас гадна дараах шаардлага тавигдана 27.1.1-27.1.7”, мөн 27.4-т “Төсвийн удирдамжид дараах зүйлийг тусгана” 27.4.1-27.4.7 заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

4.2. Эрсдэл:

Төсвийн төлөвлөлт үндэслэл муутай хийгдэх, төсвийг бодитой төлөвлөхгүй байх;

4.3. Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн төслийг үнэн зөв, бодитой тооцоололд үндэслэн боловсруулах, алдаа зөрчлийг дахин гаргахгүй ажиллах.

4.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

5. Балансын данстай холбоотой асуудал

5.1. Илрүүлэлт:

Сангийн яам нь 2021 онд төлөх Төрийн сангийн Фрийбаланс программ, экспортын бүтээгдэхүүний үнийн мэдээлэл авах 3 программ, санхүүгийн Acolous программ, хэвлэл захиалгын төлбөр зэрэгт нийт 242,216.7 мянган төгрөгийг урьдчилж төлсөн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1-т “Төсвийн жил нь тухайн оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр эхэлж, тухайн оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр дуусгавар болно”, 7.3-т “Төсвийг нэг жилээр баталж, тайлагнах бөгөөд батлагдсан төсвийг сар, улирлаар хуваарилан, хэрэгжилтийг зохион байгуулна, 7.7-д “Энэ хуулийн 43 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд төсвийн жил дуусахад төсвийн захирагчийн төсөв зарцуулах эрх нь дуусгавар болох бөгөөд төсвийн захирагчийн төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд татан төвлөрүүлнэ”, Монгол Улсын 2020 оны төсвийн тухай хууль, санхүүгийн тайлангийн Хэмжилт “Байгууллагын ажил гүйлгээ буюу үйл явдал тайлант хугацаанд зөв дүнгээр бүртгэгдсэн орлого, зардлыг зөв хуваарилсан байх” батламж мэдэгдэлтэй тус тус нийцэхгүй байна.

5.2. Эрсдэл:

Батлагдсан төсөвт зардлыг хэтрүүлэн зарцуулах;

5.3. Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн тухай хуулийг мөрдөж, тухайн жилд батлагдсан төсөвт зардлыг санхүүжүүлж, дараа оны зардлыг урьдчилан төлөхгүй байх;

5.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Сангийн яамны 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код:
2020			САГ-2021./306/СТА-ТШЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Сангийн яам		Мянган төгрөг

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 192 мэдээлэл байршуулснаас 40 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, үйлчилгээ болон цалингийн зардлаас бусад орлого, зарлагын нийт 59 ажил гүйлгээг мэдээлээгүй байна.		Албан шаардлага	Төрийн нарийн бичгийн дарга, Нягтлан бодогч	С.Наранцогт, Б.Мягмарсүрэн
2	Бараа материалын эцсийн үлдэгдлийг тооллогоор баталгаажуулсан дүн рүү хөөн шалгаж, тулган баталгаажуулахад бэлэн бүтээгдэхүүн 902.1 мянган төгрөг, аж ахуй материал 117.0 мянган төгрөгөөр тус тус тооллогын дүнгээс зөрүүтэй байна.	1,019.1	Зөвлөмж өгөх	Төрийн нарийн бичгийн дарга, Нягтлан бодогч	С.Наранцогт, Б.Мягмарсүрэн
3	Бэлэг дурсгалын зүйлсийг нэгжийн үнэ 187.5-550.0 мянган төгрөгийн хооронд худалдан бэлтгэсэн.		Зөвлөмж өгөх	Төрийн нарийн бичгийн дарга, Нягтлан бодогч	С.Наранцогт, Б.Мягмарсүрэн
4	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг зөвхөн эдийн засгийн ангиллаар гаргаж ирүүлсэн бөгөөд Төсвийн тухай хууль, Сангийн сайдын баталсан маягт аргачлалын дагуу хөтөлбөр, арга хэмжээний төсөв, гүйцэтгэлийн биелэлт, хүрсэн үр дүн түүний танилцуулга, санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилтийн тайлангийн танилцуулгыг хуулиар заасан хугацаанд иж бүрэн хийж ирүүлээгүй байна.		Зөвлөмж өгөх	Төрийн нарийн бичгийн дарга, Нягтлан бодогч	С.Наранцогт, Б.Мягмарсүрэн
5	Монгол Улсын 2020 төсвийн хуулиар Сангийн яаманд хөрөнгө оруулалтын зардал батлагдаагүй боловч Татварын ерөнхий газрын урсгал зардлаас 2020 оны 9 дүгээр сард худалдан авсан 159,200.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй тоёота Гранвиа автомашиныг ТӨБЗГ-ын 2020 оны А/1/1612 тоот албан бичгээр балансаас балансад шилжүүлэн авсан.	159,200.0	Зөвлөмж өгөх	Төрийн нарийн бичгийн дарга, Нягтлан бодогч	С.Наранцогт, Б.Мягмарсүрэн
6	Сангийн яам нь 2021 онд төлөх Төрийн сангийн Фрийбаланс программ, экспортын бүтээгдэхүүний үнийн мэдээлэл авах 3 программ, санхүүгийн Acolous программ, хэвлэл захиалгын төлбөр зэрэгт нийт 242,216.7 мянган төгрөгийг урьдчилж төлсөн байна.	242,216.7	Зөвлөмж өгөх	Төрийн нарийн бичгийн дарга, Нягтлан бодогч	С.Наранцогт, Б.Мягмарсүрэн
ДҮН		402,435.8			

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 02 дугаар сарын 25 № 207/А0160061
САГ 2021/306/СТА-ТЦЗ
Зөрчил арилгах тухай

Улаанбаатар хот

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Сангийн яамны 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 192 мэдээлэл байршуулснаас 40 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, үйлчилгээ болон цалингийн зардлаас бусад орлого, зарлагын нийт 59 ажил, гүйлгээг мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-т "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ", 6.4.5-д "Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр мэдээлэх", санхүүгийн тайлангийн Үнэн зөв байдал, Иж бүрэн байх гэсэн батламж мэдэгдэлтэй тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн дагуу мэдээллийг хугацаанд нь үнэн зөв, иж бүрэн байршуулж мэдээлэх биелэлтийг 2021 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Сангийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга С.Наранцогт, ерөнхий нягтлан бодогч Б.Мягмарсүрэн нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АХЛАХ АУДИТОР

Ц.Наранчимэг
П.Чанцалдулам

Ц.НАРАНЧИМЭГ

П.ЧАНЦАЛДУЛАМ

ТЭМДЭГЛЭЛ

A series of horizontal dotted lines for writing.

